

بولتن خبری ایران نبرد(435)- جمعه 12 تیر 1383- 2 ژوئیه 2004

<http://www.iran-nabard.com>

اخبار، گزارشها و تحلیلها - ایران و تحولات عراق
اخبار کارگران و مزد بگیران ایران را در ایران نبرد بخوانید

سرکوب و نقض حقوق بشر توسط رژیم حاکم بر ایران

وظیفه دشوار لوییز آربور، کمیسر عالی جدید سازمان ملل برای حقوق بشر

رادبو آلمان - پنجشنبه 11 تیر 1383- 1 ژوئیه 2004

روز پنجشنبه، اول ماه ژوئیه، خانم لوییز آربور Louise Arbour به عنوان کمیسر عالی جدید سازمان ملل متحد برای حقوق بشر آغاز به کار می کند. این حقوقدان کانادایی ۵۷ ساله به مبارز بودن و نهراسیدن از قدرتمندان شهرت دارد. به درستی هم شهادت چیزی است که تصدی این مقام در زمان کنونی می طلبد.

لوییز آربور وظیفه دشواری را در ژنو بر عهده می گیرد. سرجو ویرا د ملو Sergio Vieira de Mello که پیش از او کمیسر عالی سازمان ملل برای حقوق بشر بود، بر این مقام "میدان مین گذاری شده" نام نهاده بود. خود د ملو در ماه اوت سال ۲۰۰۳، که به عنوان مامور ویژه سازمان ملل متحد به عراق رفت، در بغداد جان خود را از دست داد. آدریان کلود تسولر Adrien Claude Zöller کارشناس حقوق بشر در ژنو عقیده دارد که "حقوق بشر یکی از حساسترین عرصه هاست. برای همین در سازمان ملل بسیار با احتیاط با آن رفتار می شود، اما کسی که موظف است در باره نقض حقوق بشر نظر دهد، طبیعتاً مجهز به وسایل لازم است."

برای کسی که کمیسر عالی سازمان ملل برای حقوق بشر بشود، انتقاد به موارد نقض حقوق بشر و درخواست برای رعایت این حقوق بیش از پیش سخت شده است. يك سال تمام تنها نماینده ای موقت عهده دار این مقام بود. کمیسیون حقوق بشر به دست کشورهای که خود ناقض حقوق بشرند، فلج شد. ایالات متحده آمریکا، که روزگاری در امر مبارزه برای حقوق بشر پیشرو بود، در پی بحران عراق ضعیف شد. در میان موضوعهایی که در دستور کار روزانه سازمان ملل اند، موضوع حقوق بشر در ته لیست قرار گرفته است. تسولر در این باره می گوید: "از شمار کشورهای که علاقه مند به مبارزه برای حقوق بشرند، مدام کاسته می شود. اقتصاد بین المللی و مشکلات سیاست جهانی این یا آن کشور موجب شده است که موضوع حقوق بشر به حاشیه رانده شود."

این برای کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل، خانم لوییز آربور، بدین معناست که یکی به او به چشم مزاحم می نگرد و دیگری به قدر کافی از او پشتیبانی نمی کند. آربور می تواند این همه را در نمونه خانم مری رابینسون بررسی کند، که پیش از سرجو ویرا د ملو مشغول به کار در این مقام بود: مری رابینسون می خواست به نمایندگی از سوی قربانیان سخن گوید، صدای آنان باشد، برای همین به صراحت تمام انتقادهای خود را بیان می داشت. این شد که پس از به پایان رسیدن دوره خدمتش در مقام خود ایفا نشد.

شاید دلیل آن که آربور در پذیرفتن این پست برای مدتی دراز تامل کرد نیز همین بود. آربور را به عنوان شخصیتی سنجیده و واقع گرا می شناسند. او پستی و بلندیهایی سیاست مربوط به حقوق بشر و حقوق مدنی بین الملل را می شناسد، چون این زن حقوقدان چندین سال به عنوان دادستان کل در دادگاه رسیدگی به جنایتهای جنگی لاهه خدمت کرده است. تسولر در باره آربور می گوید: "اینکه خانم آربور از حقوق و به ویژه حقوق جزایی مطلع است، برای حوزه حقوق جزایی و حقوق بشر بسیار مهم است. اما امیدواریم که او شهادت آن را هم داشته باشد که بتواند در موضع گیریهای خود صراحت به خرج دهد."

چون اگر چه در چند سال اخیر سیستمی کاملاً جدید برای مجازات ناقضان حقوق مدنی و حقوق بشر برپا شده است، اما کمیسر عالی، آربور، دادگاهی و امکانی در اختیار ندارد تا بتواند فشاری وارد آورد. مری رابینسون برای ایجاد موازنه و تعدیل کمبودها از افکار عمومی سود می جست، د ملو بیشتر روی گفتگو و دیپلماسی حساب می کرد. در این باره تسولر می گوید: "روشن بگویم، هم اینک در سازمان ملل این تمایل به چشم می خورد که دائم بحث کنند یا در مورد قتل عامها سکوت کنند. نمونه سودان را ببینید! با دیالوگ نمی توان چیزی را در این کشور تغییر داد. تنها چیزی که می تواند کارساز باشد، فشار است برای آنکه بتوان بر این دولت نظارت داشت. و این وظیفه خانم آربور است."

بنابراین خانم آربور، این زن ۵۷ ساله کانادایی، در حالی به ژنو می آید که از سویی انتظارات زیادی از او دارند و از سوی دیگر اما او امکانات ناچیزی در اختیار دارد. احتمالاً او از همه اینها آگاه است. همین که او سرانجام پذیرفته است عهده دار این پست شود، نشان دهنده وظیفه شناسی او و تعهدی است که برای برقراری حقوق بشر حس می کند.

رویدادهای عراق، دولت آینده و نیروهای موثر در آینده عراق

صدام حسین پس از گذشت ماهها از بازداشت سرانجام در دادگاه حاضر شد.
پنجشنبه 11 تیر 1383 - 1 ژوئیه 2004

به گزارش خبرگزاری رویتر صدام حسین دیکتاتور سابق عراق در مقابل یک قاضی عراقی ظاهر شد و آئورته دادگاه را زیر سؤال برد و گفت «جنایتکار واقعی» رئیس جمهور آمریکا جرج بوش است. صدام دست بند زده شده و با زنجیر به دادگاهی که توسط نیروهای آمریکا حفاظت می شد منتقل شد و 7 اتهام او خواند شد که ممکن است به محکومیت او به عنوان جنایتکار جنگی و جنگ علیه بشریت و نسل کشی منجر شود.

قبل از این که او آئورته قاضی جوان را زیر سؤال ببرد تکرار نمود «من صدام حسین رئیس جمهور عراق هستم.»

او از به رسمیت شناختن این که به خاطر تصرف کویت در سال 1990 مجرم می باشد خودداری کرد و انگشت خود را به طرف قاضی تکان داد و گفت «من متعجب هستم که تو مرا به عنوان یک عراقی متهم می کنی زیرا که همه می دانند که کویت بخشی از خاک عراق است.»

او با پوزخند گفت «این یک نمایش است. جنایتکار واقعی بوش است.»
صدام با یک هلی کوپتر آمریکایی به یک پایگاه نظامی آورده شد سپس او در یک اتوبوس زرهی به دادگاهی در یکی از کاخ های قبلی اش در نزدیکی فرودگاه بغداد وارد شد.
یکی از مقامات دادگاه ویژه محاکمه صدام امروز در گفتگو با خبرگزاری فرانسه گفت: اتهاماتی که صدام با آن روبروست به شرح زیر می باشد :

- 1- بمباران شیمیایی کردها در حلبچه در سال 1988 .
- 2- سرکوب خشونت آمیز قیام شیعیان در سال 1991 .
- 3- کشتار دسته جمعی کردها و شیعیان بعد از جنگ خلیج فارس در سال 1991 .
- 4- حمله به ایران در بین سالهای 1980-1988 .
- 5- تجاوز به کویت در سال 1990 .
- 6- کشتار اعضای قبیله کرد بارزانی در دهه 1980 .
- 7- قتل رهبران مذهبی شیعه بین سالهای 1980 تا 1999 .

شبکه های العربیه، الجزیره، بی بی سی و سی ان ان بخش های اندکی از مراسم محاکمه صدام را با صدای او پخش کردند.

در این چند دقیقه ای که تصویر صدام با صدا پخش می شد ، صدام در ابتدای جلسه رو به قاضی کرد و گفت: " من رئیس جمهور و فرمانده نیروهای مسلح هستم آیا به خود اجازه می دهید رئیس جمهور و فرمانده نیروهای مسلح را بدون ضمانت های لازم محاکمه کنید" ، " اجازه دهید وکیلانم بیایند" .
صدام همچنین خطاب به قاضی گفت : "چگونه به من این اتهامات را در سایه وجود اشغالگران تفهیم می کنی "

در رابطه با این محاکمه جلال طالبانی از رهبران کردهای عراق امروز در مصاحبه با روزنامه ایتالیایی لا ریپابلیکا در رم با صدور حکم اعدام برای صدام مخالفت کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه ، جلال طالبانی گفت : صدام حسین یکی از بدترین جنایتکاران جهان و مسئول مرگ میلیونها تن است ، او کردها را دچار فاجعه کرد و شهرهای ما را آتش زد و ویران کرد . وی ادامه داد : با این حال من یک حقوقدان هستم و به همین جهت من باور دارم که وی نباید به مرگ محکوم شود .

خبرگزاری آسوشیتدپرس، اسامی افرادی که در این دادگاه محاکمه می شوند را به شرح زیر اعلام کرد:

- 1- صدام، رئیس جمهور عراق، زمان دستگیری 13 دسامبر 2003؛
- 2- علی حسن المجید، معروف به علی شیمیایی به دلیل ایفای نقش در حمله شیمیایی به کردهای حلبچه و فرد شماره پنج در فهرست افراد تحت تعقیب. زمان دستگیری 21 اوت 2003؛
- 3- عزیز صالح النعمان، رئیس فرماندهی منطقه یی حزب بعث در بغداد، فرد شماره هشت در فهرست افراد تحت تعقیب. زمان دستگیری 22 ماه مه 2003؛
- 4- بارزان ابراهیم الحسن التکریتی ، مشاور رئیس جمهور و برادر ناتنی صدام، فرد شماره 38 در فهرست افراد تحت تعقیب. زمان دستگیری ششم آوریل 2003؛
- 5- کمال مصطفی عبدالله التکریتی، رئیس گارد جمهوری، داماد صدام و فرد شماره 10 در فهرست افراد تحت تعقیب. زمان دستگیری 17 مه 2003؛
- 6- محمد حمزه الزبیدی، از اعضای بازنشسته شورای فرماندهی انقلاب، مسوول سرکوب شیعیان در جنوب عراق در سال 1991 ، فرد شماره 9 در فهرست افراد تحت تعقیب. زمان دستگیری 20 آوریل 2003؛
- 7- صابر عبدالعزیز الدوری، فرماندار بغداد، رئیس اطلاعات ارتش طی جنگ خلیج فارس. زمان دستگیری معلوم نیست؛
- 8- عابد حامد محمود التکریتی، ناظر نیروهای امنیتی شخصی. زمان دستگیری 16 ژوئیه 2003؛
- 9- سلطان هاشم احمد، وزیر دفاع، فرد شماره 27 در فهرست افراد تحت تعقیب. زمان دستگیری 19 سپتامبر 2003؛

- 10- طاها یاسین رمضان، معاون رییس جمهور عراق، عضو شورای فرماندهی انقلاب، فرد شماره‌ی 20 در فهرست افراد تحت تعقیب. زمان دستگیری 20 اوت 2003؛
- 11- طارق عزیز، معاون سابق نخست‌وزیر، وزیر سابق امور خارجه، فرد شماره‌ی 25 در فهرست افراد تحت تعقیب. زمان دستگیری 25 آوریل 2003؛
- 12- ویتان ابراهیم الحسن التکریتی، مشاور رییس جمهور و برادر ناتنی صدام، زمان دستگیری 13 آوریل 2003.

فلوجه به بهانه وجود زرقاوی بمباران شد

پنج شنبه 11 تیر 1383 - 1 ژوئیه 2004

نیروهای آمریکایی به بهانه دستگیری "ابومعصب زرقاوی" به فلوجه یورش بردند. به گزارش سرویس بین الملل ایلنا، نیمه شب گذشته هواپیماهای جنگی آمریکا منزلی را در منطقه "حبیل" در غرب فلوجه به بهانه وجود "زرقاوی" بمباران کردند. در اثر این حمله هوایی دست کم 6 تن کشته و شماری دیگر زخمی شده‌اند. به گزارش پایگاه اینترنتی محیط از بغداد، ژنرال "مارک کیمیت" معاون فرمانده نیروهای ائتلاف در عراق هم در مورد حمله شب گذشته تصریح کرد: نیروهای آمریکایی در این حمله از سلاحهای بسیار دقیق استفاده کردند. در ادامه این حمله، درگیری‌های مسلحانه به مدت نیم ساعت بین گشتی‌های آمریکایی و افراد مسلح ناشناس به وقوع پیوست. به گفته شاهدان عینی به دنبال این درگیری، سه دستگاه خودروی نظامی آمریکایی منهدم و یک سرباز آمریکایی کشته و تعدادی دیگر زخمی شدند. صبح امروز نیز بالگردهای جنگی آمریکایی، یک خمپاره به سمت یک منطقه نظامی در غرب فلوجه شلیک کردند. هنوز از میزان خسارت این حمله هوایی گزارشی دریافت نشده است. گفتنی است در درگیری‌هایی که اخیراً به مدت شش هفته بین نیروهای آمریکایی و نیروهای مقاومت فلوجه درگرفته است، تقریباً 600 تن از اهالی فلوجه کشته شدند.

تحلیل اوضاع ایران و عراق در رسانه های جمعی

روزنامه های تهران: پنجشنبه 11 تیر

بی بی سی - پنج شنبه 11 تیر 1383 - 1 ژوئیه 2004

روزنامه های پنجشنبه تهران در صفحات اول خود با چاپ عکس هائی از صدام حسین خبر داده اند که محاکمه وی آغاز شد.

رسالت همراه خبر آغاز محاکمه دیکتاتور ساقط شده عراق نوشته ایران هم مدعی است. **اعتماد** سخن رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام را نقل کرده که گفته است ایران باید بابت قرار گرفتن در معرض حملات شیمیائی، علیه رییس جمهور سابق عراق اقامه دعوی کند. خبر آغاز محاکمه صدام حسین در زمانی در صدر اخبار روزنامه های تهران نشست که هنوز درباره انتقال قدرت در عراق نظرگاه ثابتی بین جناح های مختلف سیاسی وجود ندارد. روزنامه های وابسته به جناح تندرو، این رویداد را نمایشی و به قصد تثبیت دولتی "دست نشانده آمریکا" می دانند ولی به نوشته **جام جم**، دبیر شورای عالی امنیت ملی نیز به دنبال هاشمی رفسنجانی گفته است که تحولات عراق گامی به سمت حاکمیت مردم است. **همشهری** از تلگرام های تبریک دولت به مقامات عراقی خبر داده. **شرق** سرمقاله خود را به موضوع محاکمه صدام اختصاص داده، آن را کم نظیر خوانده و نوشته این محاکمه می تواند نشان دهد که صدام تا چه اندازه در عراق پس از اشغال، پایگاه دارد و هواداران احتمالی او تا چه حد می توانند ثبات و امنیت این کشور را پس از تحویل قدرت از آمریکایی ها به دولت موقت به خطر اندازند.

در همین حال **آفتاب یزد** خبر داده که دولت موقت عراق در اولین روز کاری خود به خواست آمریکا مرزهایش را با ایران بست. به نوشته روزنامه مذکور این دستور تنها ساعاتی پس از برگزاری مراسم انتقال قدرت ابلاغ شده و علت آن هم جلوگیری از ورود تروریست های مسلح ذکر شده است. در حالی که روزنامه های صبح امروز خبر داده اند که حسن روحانی مسئول پرونده هسته ای ایران در حال بازدید از لهستان و جلب همکاری هرچه بیشتر کشورهای اروپائی است، به نوشته روزنامه **آفتاب یزد** علی اکبر مختشمی، رییس فراکسیون اصلاح طلبان در مجلس ششم هم به جمع تندروها پیوسته و از تصمیمات هسته ای ایران انتقاد کرده و گفته حسن روحانی باید به ملت ایران توضیح دهد که چرا در مذاکرات سعدآباد و هم در بروکسل تعهداتی را قبول کرده که مردم از آن بی خبرند؟ وزیر پیشین کشور به نوشته **آفتاب یزد** گفته فعالیت اتمی ایران چه ربطی به اروپایی ها دارد، مگر مردم قیم می خواهند و علاوه بر این در نصوص و تفکرات دینی هیچ حکومت و مسئولی نمی تواند تصمیم و عقیده ای را به مردم تحمیل کند.

از سوی دیگر، به دنبال آرامشی که با سخنرانی حسن روحانی در فضای محافظه کاران مجلس پدید آمده و به نوشته روزنامه ها، آنان با اطلاع از نظریات رهبر جمهوری اسلامی از انتقادهای تند خود دست شسته بودند، **شرق** خبر داده که رییس کمیسیون امنیت ملی مجلس بار دیگر گفته فضای مجلس هفتم، به هیچ وجه برای بررسی و تصویب پروتکل الحاقی مناسب نیست.

دو روز پس از انتشار گزارش های ضد و نقیص درباره تصمیم های پلیس مالی نروژ و محکمه ای در آن کشور که به پرونده رشوه دادن شرکت نفتی استات اوپل به برخی مقامات ایرانی رسیدگی می کرد، **همشهری** خبر داده که مهدی هاشمی رفسنجانی گفته از آنجایی که در پرونده استات اوپل هیچ سند قابل قبولی برای اتهامات واهی وجود نداشت، بزودی در داخل و خارج از ایران شکایتی علیه صادرکنندگان این اتهامات تنظیم خواهد کرد.

مهدی هاشمی، یکی از مدیران شرکت نفت است و در گزارش برخی رسانه های خارجی و گزارش تحقیق تفحصی که اصلاح طلبان در آخرین روزهای مجلس ششم قرائت کردند نام وی در ارتباط با شرکت نفت نروژی به میان آمده بود.

پیش از خبر امروز روزنامه های تهران از بردن نام فرزند رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام در رابطه با پرونده استات اوپل خودداری می کردند.

یک هفته بعد از هشدار اصلاح طلبان درباره آماده شدن محافظه کاران برای برخورد با زنان و جوانان، **وقایع اتفاقیه** خبر داد که که فرمانده نیروی انتظامی گفته است فصل تابستان به این معنا نیست که برخی زنان و دختران بی حجاب و بدحجاب شوند، به همین جهت نیروی انتظامی با بدحجاب ها برخورد می کند.

جمهوری اسلامی نیز خبر داده که حجت الاسلام رحیمیان نماینده ولی فقیه در بنیاد جانبازان گفته است نیروی انتظامی باید با تهاجم فرهنگی و مفاسد اجتماعی مقابله جدی کند.

بازتاب مسائل ایران در مطبوعات آلمانی زبان

رادیو آلمان - پنجشنبه 11 تیر 1383 - 1 ژوئیه 2004

علیرغم تحولات طوفانی عراق و واگذاری قدرت سیاسی به دولت موقت این کشور، مسائل ایران نیز از توجه رسانه های گروهی آلمانی زبان به دور نمانده اند.

روزنامه Der Standard نگاهی دارد به منع استفاده از قلیان در ایران. این روزنامه با انتشار گزارشی تحت عنوان تهران قلیان را ممنوع کرد مینویسد هر که در ایران قلیان بکشد، میبایست جریمه بپردازد. در ادامه گزارش روزنامه یاد شده آمده است که استفاده از قلیان در رستورانها و مراکز عمومی ممنوع شده است.

گزارشگر این روزنامه اشاره ای دارد به سنت دیرینه قلیان کشی در ایران و آنرا سنتی چند صد ساله میخواند و میگوید تا کنون دود معطر و شیرین قلیان فضای چایخانه ها و رستورانها را انباشته بود و این بخشی از فرهنگ مردم در اوقات فراغتشان را تشکیل میداده است.

اما هرگاه در کارزار بین ماموران و مردم، ماموران پیروز گردند، آنگاه فرهنگ قلیان کشیدن پایان خواهد یافت. پلیس و نیروهای وزارت بهداشت بر اجرای مصوبه دولت در زمینه منع استفاده از قلیان در مراکز عمومی و رستورانها نظارت خواهند داشت. طبق این مصوبه صاحبان رستورانها و افرادی که مبادرت به کشیدن قلیان در مراکز عمومی نمایند، میبایست جریمه بپردازند. از آن گذشته قلیانها نیز مصادره خواهند شد. تا اجرای کامل این مصوبه قرار بر این است که تنها مردان در اتاقهای جداگانه ای از حق قلیان کشیدن برخوردار شوند.

روزنامه Der Standard آنگاه به سنت قلیان کشی در اروپا نگاهی میاندازد و از این موضوع سخن میراند که قلیان کشی اخیرا در کشورهای اروپایی بدل به مد شده است. این روزنامه به رواج قلیان کشی در بریتانیا اشاره میکند و آنرا امری شیک و مدرن میخواند. اخیرا جامعه شناسی خطاب به روزنامه Le Soir گفته است که قلیان کشی در اروپا بیشتر به خاطر فضای گپ و صحبتی که ایجاد میکند رواج یافته است.

روزنامه فرانکفورتر روندشاو به یکی از مهمترین مسائل سیاسی منطقه نگاهی داشته و به نقش ایران در عراق پرداخته است. این روزنامه با اشاره به سیاست رسمی و اعلام شده ایران در قبال دولت موقت عراق مینویسد:

جمهوری اسلامی ایران به ایاد علاوی تضمین داده است که تمام تلاش خود را در راستای ایجاد صلح و آرامش در آن کشور به کار خواهد گرفت. حال آنکه مناسبات جمهوری اسلامی ایران با عراق در گذشته همواره بحرانی و تنش زده بوده است. گزارشگر روزنامه ضمن اشاره به تاریخ مناسبات دو کشور از قرن هفدهم تا کنون به مهاجرت شیعیان عراق پس از انقلاب اسلامی در ایران به این کشور و در پی آن به جنگ ایران و عراق میپردازد. به گزارش فرانکفورتر روندشاو ایران در سالهای حکومت صدام حسین بدل به مرکز شیعیان مهاجر شده است. در ادامه این گزارش آمده است که در حالی که بخشی از روحانیون شیعه عراق متأثر از ایده آیت الله خمینی در زمینه ولایت فقیه بوده اند، بخش دیگر خواستار اداره کشور توسط نیروهای سکولار و جدایی دین و دولت هستند.